

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00
Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦЮЮЧИХ І ЇХ СВІДОМІ ЧИ НЕСВІДОМІ ВОРОГИ.

ХОЧУТЬ ВСЮДИ НАС ПЕРЕХИТРИТИ.

Противники робітничих організацій хочуть всюди нас перехитрити. Коли вони примушені вже визнати індустріальні та політичні робітничі організації, то ніяк вони не хочуть помиритися з тим, що робітникам і фермерам треба окремих освітніх організацій. Вони кажуть, що це цілком без потрібне, бо освіта є освітою й вона однакова для всіх, для панів і для робітників.

Перш всего, в капіталістичному суспільстві й освіта є так поставлена, що вона виховує це суспільство підтримувати тільки капіталістичну систему. Вона виховує людей так, що є пан і є Іван, і Іван мусить слухатися пана, бо пан то велика ция, а Іван то є ніщо. Друге, в капіталістичному суспільстві робітників не є в силі дістати навіть той науки, якої в ному вчать. Тут наука доступна тільки тим, які мають хліб і до хліба, гроші, ще й час на науку. Трапляються випадки, де й з біднішої класи молоді надмірними зусиллями добивається до вищої школи, але поки вона її скінчить, то вже не буде з той науки користі для неї, бо сухоїти її скінчить.

Але вороги працюючих таки базикають своєї до робітників: "Шо ви там в тій освітній організації навчитесь? Де там зявляти такі вчителі, що можуть вас навчити? І пощо тоби, дорослому чи й старому, батькові дітей, тепер ця наука? Шуфлює чи бігою обертати можна й без науки". "Воно й справді, шо так" — подумав собі деякий робітник і, замість піти до організації, піде до публ руму, пограє в карти, чи зійдеться з приятелями коло фляшки, де витратити свій час, гроші й розум. А ворог тишиться, сміється в кулак, радіє, що не допустить робітника до організації, що буде й надалі мати до него доступ, коли йому треба буде натроюдити того робітника проти свідомих організованих робітників.

ПАНИ ТАКОЖ ОРГАНІЗУЮТЬ РОБІТНИКІВ.

Часами бувають такі дива, а зокрема в Америці, що самі пани "організують" робітників. Чи чули ви коли небудь про компанії юні? За ними не треба далеко ходити. Коли в 1924 році власники копалень на заході Канади розбили майнерський страйк і їхню юнію, то вони негайно почали самі організувати робітників в юнію. Це вони зробили в багатьох кемпах і зробили тому, бо знали, що робітники тепер без юнії жити не будуть. Отож щоб перебігти робітників, вони почали самі й організувати й привязувати до себе, звязувати їх такими умовами, контрактами, що вже в тій місцевості нема місця іншій юнії. Таке властители копалень зробили у Фері. Таке вони поробили буди й в інших місцевостях на Кровс Нест Пес, але їм не пощастило вирягти робітників у своє ярмо. Робітники успіли вчасно висмикнутися з "добродійних" китів капіталістів.

Те саме роблять капіталісти та їх наймити на освітньому полі. Навіть між українськими робітниками та фермерами. Зберється десь в місті чи на фармі гурток українських працівників, думають закласти читальню, чи драматичне товариство. Зараз коло того гуртка зявляється агент, "політишен", або егомось. Уже вони там ухваляються зі всім сім. І коли їм не вдається злучити цього товариства прямо з якоюсь релігійною сектою, то бодай стараються, щоб воно було "незалежним", але щоб і вони мали у ному право голосу. Солодкими словами й хитрими підходами вони стараються стати на чолі того товариства й всюди кричать, що воно просвітне, незалежне. А коли прийдуть вибори — дивись, а у тій читальні як не консервативна, то ліберальна шопка. Навіть самі члени не спам'ятовують, як це все сталося. Навіть не завдають собі труда подумати над тим, як вони опинилися в обіймах своїх найбільших ворогів. А думати вони не можуть тому, що в тій "просвітній" вони цілковито не просвічувалися, бо через цілий час там молоді справляла голки та час від часу відгарає "Ціко сват". Таку то "незалежну просвітню" дають вороги працюючим.

НАСЛІДКИ ТАКОЇ "ПРОСВІТНОЇ РОБОТИ".

Які бувають наслідки такої роботи можна судити хоч би з такого випадку, який мав місце в однім містечку Саскечевану. На початку січня цього року наспіли з земель Західної України страшні вістки про масові знущання польської шляхти над українськими селянами й робітниками та інтелігентами. Тоді у Володимирі Волинським судили 151 селян, а в Тернополі засудили на смерть через повшення українського селянина М. Білого. Організовані українські робітники й фермери в Канаді почали масові протести, про які заговорила й чисельна андійська преса.

Ніхто навіть з протинного українсько-панського табору не посмія висловитися проти цього, а патріотичний з'їзд бурси ім. М. Грушевського в Едмонтоні, що якраз відбувався в той день, коли українське й андійське робітничі міста Едмонтону протестувало проти цих насильств польської шляхти, прилучив і свій голос протесту до голосу організованого робітництва.

Але не так зробили "перевчені" люди, що не уміють власною головою думати, але думають тільки так, як їх накручено.

Отже до справи. Українські робітники з одної місцевості в Саскечевані рішили порозумітися з місцевим українським патріотичним товариством та разом з ним устроїти це протестаційне віче, мовляв, шляхта в Галичині всіх однаково гнітить, то всі й протестуємо.

Запросили. А ці "пани" у відповідь написали ось якого листа до Укр.Роб. Дому (наводимо без ніяких поправок і змін, опустивши дещо з него):

"До членів, членень і всіх зібраних на вічу в Т. У. Р. Д. Члени і членкині укр. Н. Дому не будуть сьогодні вечером у нас на "Протестаційнім вічу", бо у нас сьогодні представлення, раз, а подруге у нас є ціла виворотка себе всім українцям національно і не братяться зі своїми ворогами" — аничарами.

Ми не любимо плаювати а вітак дикати подібно як вис, применяти в свої ради плаю, — заразу різних ворогів укр. народу котрі від покращено, кому нікому нішати і, шнати наш Укр. Наріа. Преміром гадати різних чужоїшати котрі мають в руках будь-то "Робітничу владу" (?) шнати наших братів українців в старім краю без поваждя".

Далі йдуть теревені про Дзержинського та Петлюру, а прикінці говориться таке:

"Ану ніколиб там в польщі не засудили таку саму паршину віщю як ви чи ви робилиб буди який там протест ні!"

Назвавши робітників ще кілька разів аничарами й зрадниками й підписавши "Заряд Укр. Нар. Дому", "доброді" просять лист "прочитати публично". Товариші з той місцевості повідомляють нас, що читали цей лист публично на протестаційному вічу, тоб-то виконали волю його авторів.

Бачите, які наслідки патріотичної роботи? Навіть ходачкова шляхта з польської сокольні та з "Часу" у Вінніпегу у своєму протесті на протест українського робітництва не допустилася таких подих висловів. Для збаламучених панських наймитами людей — в Польщі (в Тернополі) засуджено на смерть "паршину віщю", а не українського селянина, що бореться за визвіл українського народу з-під шдихетського панування. А це тимбільше сумно, що в тому товаристві є може яких два — три підпанки, а решта, це українські неспівомі робітники, задурені панськими наймитами. Шо то за "просвічені" люди — видко хоч би з їх безграмотної писанини. Таку то науку дістали вони у "своїх освітній організації", самі не знаючи, чому вони є її членами.

ПОГЛЯНЬМО, ЯКІ НАСЛІДКИ З НАУКИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

А ось візреть того, якої освіту дає робітникам дійсна освітня робітничо-фармерська організація.

В "Укр. Роб. Вістях" з 5. лютого ц. р. була поміщена на 4-ій сторони "Заява й подяка" українського робітника Івана Голейчука, члена Укр. Нар. Дому в Едмонтоні. І Голейчук заявляє, що він, працюючи при міській роботі, зівстав ушкодження. Це давало йому право на допомогу від "Компензешійні Борд-у", але треба було, щоб хтось за ним посвідчив. Він звернувся з проською до тих укр. робітників, також членів Укр. Нар. Дому, що разом з ним працювали, бо, як каже, це "мої найближчі брати по організації". Але, каже далі Голейчук, хоч ці "брати працювали близько мене підчас мого ушкодження, відмовились ради ласки у панів бути свідками в моїй справі.

"Тоді я звернувся до тих оченив-робітників, що є членами Укр. Роб. Дому і шо працювали теж при тій самій роботі, шо й я. На мое велике здивування члени Укр. Роб. Дому, не зважачи на те, шо я був членом ворожої їм організації, Народного Дому, не зважачи ні на хвилюнну поміги мені й без ніякої божни посвідчили так, як воно в дійсности було з мною при роботі".

Дивується т. Голейчук, шо "брати" не пішли за ним свідчити, а члени Укр. Роб. Дому пішли, не дивлячись на те, шо він був членом ворожої організації. А нам, свідомим робітникам і фермерам, з цього anzi трішки не дивно, як не дивно також з того, шо члени той самої організації в іншій місцевості називають нас аничарами за те, шо ми протестуємо перед цілим світом проти насильств польської шляхти над українським народом. Бо один випадок і другий є наслідком "науки" ворогів робітництва, для яких кожний, хто бореться проти насильств і визиску, є "паршива вівця". Тому не треба протестувати, коли такого селянина вішають, і не треба свідчити, щоб робітник дістав за помогою за скаління при праці.

А робітничо-фармерська освітня організація учить інакше. Коли польська шляхта замордувала Ольгу Бесарабову у вязниці у Львові, то ми протестували й питували це перед цілим світом, хоч Ольга Бесарабова походила з панської родини й не була членкинею робітничих організацій. Робітничо-фармерська організація викинула-б із своїх рядів того, хто назвав-би поганим іменем що замучено польською шляхтою жінку. Друге — робітничо-фармерська організація учить своїх членів, не дивитися при роботі на робітника якої він наці чи раси, чи яких релігійних, переконань, але уважати його товаришом по праці й при кожній нагоді допомагати йому. Тому члени нашої організації пішли свідчити за т. Голейчуком, а члени його організації не пішли.

Багато про це можна-б говорити, але й того досить.

ДО УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ І ФАРМЕРІВ В САСКАЧЕВАНІ.

Відозва саскечеванського Провкому ТУРФДім.

Товариші Робітники й Фар-

мері! Провінціанальний Виконавчий Комітет Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім звертається до вас з поклоном у важній справі. Справа ця не є справою самого Провкому, але цілого українського трудового загалу — це є будова Укр. Роб. Дому в Торонто.

Восьмий З'їзд ТУРФДім ухвалив, щоб ціла наша організація допомогла будові Укр. Роб. Дому в Торонто, а організація щоб звернулася за допомогою в цій справі до всего українського трудового населення Канади. Уже з попередніх відозв як Центрального Виконавчого Комітету так і Провкомів і взагалі з того, що писалося в "У.Р.В." вам відомо, яка пекуча потреба є в Торонто мати Укр. Роб. Дім. Відомо вже вам також, чому українське робітництво в Торонто не в силі само збудувати Укр. Роб. Дім. Найбільша причина є та, що Торонто величезне місто, там кляпоть землі страшенно дорогої, а по друге, будувати міські вимоги шо до великих публичних будинків і т. ин.

Потреба Укр. Роб. Дому дуже велика. Там робітництво й його діти не мають приміщення ні на сходинах, ні на школу, нема де розвиватися організації та провадити освітню працю. Ви бачите, як тепер місцеві організовані робітники і їх діти завзято працюють в Торонто, щоб мати свою хату. Ви читали їх місячну програму праці, ви читали, шо їх діти в літі по східній Канаді, щоб збудувати собі школу, а навіть в різдвяні свята, коли всі діти мали двотижневий шкільний відпочинок, то діти торонтонських робітників поїхали з концертами аж до Монреалу та інших місцевостей, щоб лише допомогти будові своєї школи.

А що-ж ми, дорослі, скажемо на це? Будучи на з'їзді ТУРФДім, ми обіцяли торонтонським товаришам, що вернувшись до дому, ми поведемо кампанію в організації й поза нею в місяці від 15. лютого до 15. березня за тим, щоб допомогти збудувати Укр. Роб. Дім в Торонто, який був би організаційним й культурно-освітнім центром для східної Канади.

Товариші! Ми збудували вже десятки інституцій, ми збудували їх вже в маленьких місцевостях, а в такій великій місцевості, як Торонто, немає ще нашої інституції, хоч вона там дуже потрібна. Ми мусимо її там збудувати, якщо ми візьмемося до цього солідарно. Беріться тільки за роботу. Допомогти будові Укр. Роб. Дому в Торонто ми можемо кожного разу, але найкращий час для цього якраз тепер, в місяці від 15. лютого до 15. березня. Не відкладайте на завтра, але всі, як організовані, так і неорганізовані, читачі нашої преси й симпатичні — всі станьмо дружно на допомогу Укр. Роб. Дому в Торонто! Стійте, Укр. Роб. Дому вже ростуть — нехай-же росте й фонд на їх закінчення! Жертвуйте щедро на це велике діло і всі жертви засилайте до Центрального Виконавчого Комітету ТУРФДім у Вінніпегу!

За Провком ТУРФДім, М. Рогоман, М. Покімброда, голова, секретар. Саскатун, 19. лютого 1927.

ВЕЛИКИЙ ПШИК.

Великого шуму на цілий світ наробила свого часу розправа темняків над наукою Дарвіна про походження людини, розправа, шо відбувалася в невеличкому місті Дейтоні, в стейті Тенесі. Ї назвали ще "малючю розпрасову". Судили вчителя Джана Скопа. Оборонити Скопа перед судом приїхали найкращі адвокати Злучених Держав Кларенс Даров з Шікаго та Додлей Ф. Малон з Нью Йорку. Скаржили так звани фундаменталісти Вільям Браен, кількараровий кандидат на президента Злучених Держав (вмер скоро після розправи) й чорноризники.

Скопа засудили на грошеву кару. Та не в грошах і не в карі справа і не в Скопові, а в тому, шо цим засудом заборонено в школі вчити еволюцію. Не вільно вчити про походження чоловіка на основі наукових дослідів. Бог зліпив чоловіка з глини й на тому справа закінчена.

Американська Цивільна Юнія Свободи перенесла справу до верховного суду стейту Тенесі. Суд опинився в досить таки делікатному становищі: визнати еволюцію — ну, а як-же буде з біблією? Визнати біблійну історію про походження

чоловіка — шо тоді скаже науковий світ? І суд каже: через технічну плутанину суду в Дейтоні верховний суд уневажнює присуд над Скопом. Але завертає справу для нового переглянення, пропонуючи одночасно прокураторові взагалі залишити цю неприємну справу.

Прокуратор почіхався там, де не свербить і справу залишив "безпоследствия". Іншими словами: взагалі не потрібно було цієї розправи... Мороки лише наробила. І тепер ніхто не знає, звідки появився чоловік на свід божий: чи "від малю", чи бог зліпив його з глини.

Адвокат Малон каже, шо судді верховного суду просто встидалися розглядати цю справу. Тепер і Скоп не вкараний і біблія лишена в спокою. А закон Тенесі про заборону навчання еволюції умер і, як каже Артур Дж. Гейс, провідник Американської Цивільної Юнії Свободи, він ніколи вже не пробуватиме знищити науку про еволюцію людини.

Браен умер і біблія в Тенесі втратила свого авторитетного оборонця, а з цілого окричаного на цілий світ процесу стався великий пшик.

КОЛЮЧКИ.

Я, раб божий, Куркулєнко, Українцями ми вичитали про "некультурне азійське сонце".

Невдячна робота, признаюся, але шо-ж зробите, коли "Кан. Українець" у своїй заїстости проти більшовиків, виступив проти біблії.

Внемліть-же гласу органу епископа Будки, який рече:

"Старий Заповіт є мудрість Халдейська, Єгипетська та Ванлонська".

Отже не гетьманська й навіть не греко-католицька, бо "Гікс Езра і сімдесят Гіксів "толковників" пофалшували Старий Заповіт, вставили там сцени і місцевості, сцели, гори та ріки Палестини" — каже "Кан. Українець".

Чи ви розумієте до чоґо це йде?

А до того, брата християне, шо орган епископа Будки заперече правдивість сказаного в біблії.

Виходить, шо все, шо говориться в біблії про Палестину — це неправда, фалш. Це все Езра наробив, бо він заїхав в біблію землі, гори та ріки Палестини.

А Езра — це Гікс. А Гікс — це гіцель. А гіцель — це більшовик. О, знаєте, хто пофалшував біблію? Більшовики. А га! А ми з вами, греко-католици і православні християне, вірили й поклонялися біблії. Кожне її слово брали за слово божє. Аж "Кан. Українець" каже нам, шо це фалш, шо це слово більшовицьке.

Бий тебе сила божая... Хоч бери та цілий біблійний світ тепер розбіблійю.

Чули ви шо небудь про сонце. Гріли коли небудь зуби проти сонця?

Чи ви знаєте, шо є сонце американське, європейське, азійське, африканське й більшовицьке? А чи ви знаєте, шо є сонце культурне, й некультурне? Не знаєте? Ми також не знали, поки "Кан. Українця" не читали.

У Михайля Семенка (футриристичний такий письменник є в Україні) ми читали про "товариша сонце", а в "Кан.

Українцями ми вичитали про "некультурне азійське сонце".

"Баксиці більшовизму повстали в азійських степах під впливом некультурного азійського сонця".

Біблія каже, шо бог створив сонце і всі світліла небесні. Отже, сам бог поклав зародки більшовизму.

Ай, яя, яя! І пощо йому було таке робити? І чому він не спитав редакторів "Кан. Українця"? Або Назарука... Або епископа Будку та замість сонця не створив гетьмана з бубаюю?

Старий Заповіт каже, шо коли Фараон не хотів випустити Жидів з Єгипту, то Мойсей іменем бога умертвив кожного первенця в домі Єгиптян?

А "Кан. Українець" каже, шо коли єгипетський гетьман... чи то пак фараон хотів вигнати Гіксів з Єгипту, то вони —

"Гікси вимордували в Єгипті кожного первенця, від чоловіка до кобачки в кожнім домі не Гіксів".

Ось як справа малася. Правда, справа трохи заплутана, як кожна божя справа... Езра пофалшував Старий Заповіт Палестинною, а "Кан. Українець" пофалшував його Єгиптом... І проте він святий.

Як Мойсей був на горі Синаї, то більшовики внизу зробили собі золоте теля, каже "К.У."

"Мойсей спалив те золоте теля й попіл дав вийти більшовикам".

Які то колісь чудасії були на світі. Тоді люде воду їли, а попіл пили.

А далі:

"Мойсей умер, а більшовики знов поставили на ноги золоте теля", яке "брикало по цілім світі тисячі літ".

Жаль тільки, шо "Кан. Українець" не подає, чи те теля воно скресло знову з попілу в животі більшовиків, чи воно вилізло з живота в природний спосіб, а тоді вже почало брикати по цілім світі?

Одним словом, брикли по цілім світі.

Куркулєнко.

"СНЕП ШАТС".

ЧОМУ ВОНО ТАК?

Приходиться переповідати те, шо вже кілька разів було сказане.

Каже до мене товариш: — Поясни мені, чому майнері все виходять на страйк літом, а не зимою?

— Або де є страйк майнерів? — Та зараз його нема, але зяноситься на такий.

— Де? — А ось в Злучених Державах президент Юнайтед Майн Воркерс оф Америка горлає, шо може вибухне страйк. А поки такий страйк вибухне, то вже буде весна.

— Лусі вже багато разів казав, шо вибухне страйк, але то лише багато крику, а діл нема. Він мусить показатися перед майнерами, шо він варта тих \$12,000 на рік.

— Але-ж ти все таки втїкаєш від теми, шо би уникнути відповіді. Чи Лусі блуфє чи ні, це покажеться пізніше, але ми знаємо з минувшини, шо й в Злучених Державах були колісь страйки майнерів і вони все відбувалися літню порою, а не зимою. Або в західній Канаді та Новій Скошії. Коли там майже кожного року відбуваються страйки? Правда, шо літом?

— Так.

— Чому воно так?

— А ти читаєш "Українські Робітничі Вісті"?

— Так.

— А статті "Організації працюючих і їх свідомі чи неспівомі вороги" читаєш?

— Та я...

— Шо?

— Я те промину, бо... бо воно дуже довге...

— То але. Треба обовязково перечитати ті статті, а тоді будеш мати ясну відповідь.

— А все-ж ти мені таки скажи хоч кількома словами. Я вже тепер обовязково перечитаю ті статті.

— Капіталістична класа така спритна, шо вона контролює навіть й робітничі юнії. Вона має своїх людей на чолі організації, а ті поступають так, як цего вимагають їхні інтереси. Коли-б майнері виходили на страйк зимою, то вони-б певно виграли, бо зимою є великий збуток на вугля. Але капіталістичні наймити, коли вже не можуть вдержати страйку, то асе пробують його відтягнути на літо, коли менший попит на вугля. І так робітники-майнері ціле літо страйкують, виголоднують, а на зиму вертають назад до праці невинувати нічоґо. Тоді капіталістична преса пише, шо "вже доказано по кільках разів, шо страйком не можна нічоґо виробити" і накікає робітників більше, не живити методів страйку. Оце коротка відповідь.

— Гм. То хіба і Кук, секретар британських майнерів, шо наймитом капіталістів, то на літо виклякв страйк, а на зиму пішли майнері до роботи без нічоґо?

— Кук не є капіталістичний наймитом, а щирим провідником робітничої класи. Але від него самого це не залежить цілий робітничий рух Великої Британії. Головна машинерія трейд-юній у Великій Британії все ще в руках буржуазних наймитів і потягне ще кілька років, нім робітнича класа їм знає цих пташків та дасть їм копняка.

Драпака.

ВІДЕНЬ — СТОЛИЦА САМОВБИВСТВ.

Австрійська влада опублікувала дані про самовбивства у Відні. Виявляється, шо 1926 р. був шо до цього рекордний, давши 2,391 самовбивств, удесятеро більше, ніж перед війною. 60 відсотків самовбиців — чоловіки.

Головні причини самовбивств — безробіття та хороба.

БУКАРЕШТ, 21. лютого. — Багато кораблів рижної величини затонули або були ушкоджені підчас страшних бур на Чорному морі.